

Odbor za promet i turizam

2017/2257(INI)

26.2.2018

NACRT IZVJEŠĆA

na temu Europa u pokretu: program za budućnost mobilnosti u EU-u
(2017/2257(INI))

Odbor za promet i turizam

Izvjestitelj: István Ujhelyi

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	7

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

na temu **Europa u pokretu: program za budućnost mobilnosti u EU-u** (2017/2257(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Europa u pokretu: Program za socijalno pravedan prelazak na čistu, konkurentnu i povezanu mobilnost za sve” (COM(2017)283),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)¹,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 18. listopada 2017. o „Čistoj, konkurentnoj i povezanoj mobilnosti za sve”,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 5. srpnja 2017. o „Utjecaju digitalizacije i robotizacije prometa na kreiranje politika EU-a”²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. travnja 2009. o akcijskom planu za inteligentne prometne sustave³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. rujna 2015. o provedbi Bijele knjige o prometu: razmatranje aktualnog stanja i put naprijed prema održivoj mobilnosti⁴,
- uzimajući u obzir Bijelu knjigu Europske komisije pod naslovom „Plan za jedinstveni europski prometni prostor – ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima” (COM(2011)0144),
- uzimajući u obzir studiju Europskog parlamenta iz 2016. naslovljenu „Samovozeći automobili. Budućnost cestovnog prijevoza?”,
- uzimajući u obzir studiju Europskog parlamenta iz 2017. naslovljenu „Izazovi povezani s financiranjem infrastrukture u ekonomiji dijeljenja”,
- uzimajući u obzir studiju Europskog gospodarskog i socijalnog odbora iz 2017. naslovljenu „Utjecaj digitalizacije i ekonomije na zahtjev na tržišta rada i posljedice za zapošljavanje i industrijske odnose”,
- uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

¹ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

² SL C 345, 13.10.2017., str. 52.

³ Usvojeni tekstovi, P6_TA(2009)0308.

⁴ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0310.

- uzimajući u obzir izvješće Odbora za promet i turizam (A8-0000/2018),
- A. budući da su u sektoru prometa u tijeku strukturne promjene te da se budućnost prometa u EU-u nalazi na sjecištu glavnih prioriteta okvira klimatske i energetske politike, jedinstvenog digitalnog tržišta i Plana ulaganja za Europu;
- B. budući da ekonomija suradnje mijenja prometnu industriju diljem svijeta i da je vrijednost transakcija ekonomije suradnje u sektoru prometa u Europi u 2015. procijenjena na 5,1 milijardu EUR, što je povećanje od 77 % u usporedbi s prethodnom godinom i naglašava važnost te pojave;
- C. budući da bi nove usluge mobilnosti mogle imati znatan povoljan učinak na gradski prijevoz i okoliš smanjenjem zagušenja i emisija te pružanjem alternative posjedovanju osobnih automobila te budući da se njima može omogućiti prelazak na multimodalni i zajednički prijevoz koji nadopunjuje javne i aktivne oblike prijevoza;
- D. budući da se očekuje da će povezana i autonomna vozila povećati sigurnost cestovnog prometa jer je ljudska pogreška glavni uzrok svih prometnih nesreća na europskim cestama;
- E. budući da je promet glavni izvor onečišćenja zraka u gradskim područjima i da je odgovoran za više od 25 % emisija stakleničkih plinova u EU-u, od čega je cestovni promet zaslužan za više od 70 %, što je udio koji i dalje raste;

Utjecaj prometne tranzicije na vještine i načine rada

1. pozdravlja Komunikaciju Komisije „Europa u pokretu: Program za socijalno pravedan prelazak na čistu, konkurentnu i povezanu mobilnost za sve”, u kojoj se prepoznaje da sektor mobilnosti prolazi kroz dubinske promjene i naglašava da bi revolucija digitalne mobilnosti trebala dovesti do bolje integriranog, održivijeg, pravednijeg i konkurentnijeg sektora cestovnog prometa;
2. ističe da će promjene u automobilskoj industriji povezane s digitalizacijom zahtijevati nova stručna znanja i načine rada; naglašava da će izrada čistih, povezanih i automatiziranih vozila utjecati na proizvodnju i zahtijevati nove vještine, kao što su vještine sastavljanja električnih motora ili proizvodnje akumulatora druge generacije te računalne ili senzorske opreme;
3. ističe da će digitalna revolucija transformirati vrijednosni lanac automobilske industrije, njezine ulagačke prioritete i tehnološke odabire te će utjecati na njezin konkurentni položaj na globalnoj razini;
4. podsjeća na to da bi automatizirana vožnja mogla znatno utjecati na radnu snagu u sektoru prometa i zahtijevati stjecanje novih vještina u slučaju pogođenih profesija, kao što su vozači kamiona, te poziva države članice da poduzmu odgovarajuće mjere u očekivanju tog pomaka na tržištu rada;
5. pozdravlja Komisijin Program novih vještina za Europu i inicijative kao što su Plan za sektorsku suradnju u području vještina i inicijativa Koalicije za digitalne vještine i radna mjesta, kojima se promiče suradnja između sindikata, ustanova za osposobljavanje i

aktera iz privatnog sektora u cilju utvrđivanja i rješavanja problema neusklađenosti vještina;

6. poziva Komisiju da predstavi srednjoročnu evaluaciju pokrenutih projekata za vještine u automobilskom sektoru, uključujući trogodišnji istraživački projekt SKILLFULL i preporuke koje je utvrdila Skupina na visokoj razini GEAR 2030.;
7. poziva države članice da umjesto reagiranja na pojedinačne izazove budu anticipativne u pružanju odgovora na digitalizaciju i donesu sveobuhvatne i strateške odluke u cilju maksimalnog povećanja koristi te da rade na postizanju dogovora o pristupu EU-a ključnim pitanjima;

Tranzicija kroz napredak u području istraživanja i inovacija

8. ističe da je Europa svjetski predvodnik u proizvodnji i prometnim operacijama te ističe da je ključno da se europski sektor prometa nastavi razvijati, obnavljati i ulagati na održiv način kako bi se zadržala njegova vodeća pozicija u tehnologiji;
9. podsjeća na to da će inovativne prometne tehnologije i rješenja za mobilnost biti potrebni kako bi se povećala sigurnost na cestama, ograničilo onečišćenje zraka i zagušenje, kao i da je potreban europski regulatorni okvir koji će poticati inovacije; u tom kontekstu poziva na više međusobno povezanog istraživanja i razvoja u pogledu povezanih i automatiziranih automobila, elektrifikacije, alternativnih goriva, dizajna i proizvodnje vozila, upravljanja mrežom i prometom, kao i usluga pametne mobilnosti i infrastrukture;
10. poziva na pružanje dodatne financijske potpore za istraživanja i inovacije, kao što je to bio slučaj u okviru strategija pametne specijalizacije, u kojemu je Europski fond za regionalni razvoj sufinancirao potporu u područjima kao što su pogonski sklopovi ili inteligentni prometni sustavi;
11. napominje da će istraživanja na razini EU-a, prije svega preko programa Obzor 2020., biti od ključne važnosti za postizanje rezultata, što je vidljivo iz projekata kao što je Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik 2, te poziva na dodatnu financijsku potporu za razvoj akumulatora te proizvodnju i recikliranje akumulatorskih ćelija s obzirom na to da će napredak tih tehnologija biti ključan za budućnost mobilnosti;

Tranzicija u sektoru prometa koja odgovara svim korisnicima

12. ističe da će povezivost između autonomnih vozila te između vozila i infrastrukture biti presudna za osiguranje neometanog prometa; stoga poziva Komisiju da riješi pitanja upravljanja podacima i njihove uporabe;
13. podsjeća na to da bi glavni cilj trebao biti nulti broj žrtava na europskim cestama te naglašava da je potrebno omogućiti sigurno supostojanje starih i novih načina prijevoza; poziva Komisiju da detaljno procijeni sigurnosne implikacije korištenja automatiziranih sustava u prometu;
14. ističe da se te predstojeće promjene ne bi smjele provesti nauštrb društvene uključenosti i povezivosti područja u kojima postoje nedostaci u pogledu mobilnosti; ističe potrebu

da se nadogradi kapacitet mreže kako bi se omogućila dublja integracija digitalnih tehnologija i riješio problem velikih razlika u povezivosti između država članica, kao i između gradskih i udaljenih područja;

15. poziva Komisiju i države članice da promiču planove za urbanu i ruralnu mobilnost koji su opravdani ciljevima javnog interesa te integriraju sve nove načine prijevoza kako bi se povećala kvaliteta usluga za građane i smanjili troškovi zaštite okoliša za gradove;
16. poziva Komisiju da promiče najbolje postojeće regulatorne prakse na nacionalnoj i lokalnoj razini kojima se integriraju novi i tradicionalni oblici mobilnosti, podupire izbor potrošača i olakšava turizam, s naglaskom na područjima u kojima postoje nedostaci u pogledu mobilnosti;
17. poziva Komisiju da promiče zelenu logistiku i smanjenje količine tereta boljim iskorištavanjem kapaciteta praznih ili djelomično natovarenih kamiona;
18. poziva Komisiju da provede temeljitu procjenu pitanja povezanih s privatnošću podataka i odgovornošću, a koja bi mogla popratiti razvoj automatiziranih automobila;

o

o o

19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Uvod

Sektor mobilnosti ima ključnu ulogu u europskom gospodarstvu i društvu. S obzirom na razvoj automatiziranih automobila, digitalizaciju i potrebu za razvojem čistijeg prijevoza taj sektor prolazi kroz dubinske promjene koje utječu na sve aspekte naših društava. Europska komisija odgovorila je na izazove sektora mobilnosti paketom zakonodavnih prijedloga (tzv. „paket za mobilnost”) kojim se nastoje potaknuti pametna naplata cestarina, smanjenje emisija CO₂ i borba protiv nezakonitog zapošljavanja te zajamčiti odgovarajući uvjeti i vrijeme za odmor za radnike. Kao suzakonodavac Europski parlament oblikuje ishod tog procesa. Uz zakonodavno djelovanje nužno je zadržati usmjerenost na budući razvoj događaja i zajamčiti da će tranzicija u sektoru prometa dovesti do pravednijeg, konkurentnijeg i čistijeg sektora mobilnosti.

Kontekst

U komunikaciji Komisije naslovljenoj „Europa u pokretu: Program za socijalno pravedan prelazak na čistu, konkurentnu i povezanu mobilnost za sve” obrađuje se niz pitanja s kojima se suočava sektor cestovne mobilnosti i usredotočuje na pitanja koja su predmet zakonodavnih prijedloga u okviru paketa za mobilnost.

Svrha ovog strateškog izvješća o vlastitoj inicijativi nadogradnja je ideja predstavljenih u toj komunikaciji Komisije i isticanje ključnih aspekata prometne politike koji nisu obuhvaćeni zakonodavnim prijedlozima u okviru paketa za mobilnost. Ključni aspekti obrađeni su i u izvješću o vlastitoj inicijativi Odbora za promet i turizam, stoga ovo izvješće ne obuhvaća ista pitanja. U izvješću se također uzimaju u obzir mišljenja Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o navedenoj komunikaciji Komisije, a osobito mišljenje o „Utjecaju digitalizacije i robotizacije prometa na kreiranje politika EU-a”.

Dubinske strukturne promjene u sektoru prometa

Digitalizacija je jedan od ključnih čimbenika koji utječu na sva područja sektora prometa. Utjecat će i na potrošače i na pružatelje usluga mobilnosti te također i na europsku industriju i na radnike. Zakonodavci imaju dužnost osigurati da te dubinske promjene ne stvore društvene razlike i da se održi konkurentnost Europske unije.

Promjena je bila brza i dubinska. Provodi se mnogo istraživanja kako bi se procijenio utjecaj digitalizacije i predvidio njezin budući razvoj iako i dalje ne postoji mnogo raspoloživih i dovršenih studija. Izazov za tvorce politika nije održavanje reaktivnog pristupa pojedinačnim problemima, već poduzimanje strateških mjera za rješavanje općih izazova. Ciljano istraživanje i razvoj bit će od ključne važnosti za održavanje tehnološkog vodstva na vrlo konkurentnom svjetskom tržištu.

Nove vještine i načini rada

Jedan je od ključnih aspekata omogućiti građanima, i kao radnicima i kao potrošačima raznih

usluga, potrebne vještine u tom novom okruženju. Potrebno je usklađeno djelovanje na europskoj razini kako bi se osigurala kohezija među državama članicama jer bi neuspješna prilagodba napretku digitalizacije mogla imati ozbiljne posljedice za njihove gospodarske izgleda i konkurentnost samog EU-a.

Automobilska industrija jedna je od glavnih pokretačkih sila europskoga gospodarstva, koja čini gotovo 7 % bruto domaćeg proizvoda EU-a te zapošljava 12,2 milijuna ljudi. Presudno je osigurati da ta industrija raspolaže radnicima koji su joj potrebni kako bi ostala predvodnik u tehnološkom razvoju te kako bi zadržala svoj snažan položaj na globalnom tržištu.

Komisija je poduzela neke važne korake. Pokretanjem novog Programa vještina za Europu stavljen je nužan naglasak na potrebu da se utvrde vještine koje su potrebne u gospodarstvu koje se brzo razvija te da se osigura da radnici imaju mogućnost dobiti relevantno osposobljavanje.

Nekoliko inicijativa osobito je relevantno za europski automobilski sektor. Obrazovanje i stjecanje vještina izravno je povezano s izgledima za zapošljavanje. Nezaposlenost mladih velik je izazov, a suradnja između industrijskog i obrazovnog sektora ključna je kako bi se zajamčilo da mladi ljudi mogu uspješno ući na tržište rada s odgovarajućim vještinama i završenim osposobljavanjem. Digitalizacija utječe i na one koji već rade u sektoru prometa. Automatizirana vožnja posebno će utjecati na vozače na tržištu rada. Neka će se radna mjesta neizbježno ugasiti zbog tog tehnološkog razvoja i sada je trenutak da se ljudima koji će možda biti pogođeni tim promjenama omogući pravovremeno prekvalificiranje kako bi mogli obavljati nove zadaće i iskoristiti nove mogućnosti koje nudi digitalizacija.

Izazovi u pogledu istraživanja i inovacija

Puni potencijal digitalne revolucije može se iskoristiti samo kroz vodeću poziciju u području istraživanja i razvoja koji će oblikovati budućnost sektora mobilnosti. Uniji prijete opasnost da zaostane za ključnim igračima, kao što su Sjedinjene Američke Države i Kina, gdje istraživanje i inovacije brzo napreduju. Jasno je da je EU-u potreban regulatorni okvir kojim se potiču inovacije. EU također treba pružiti veću financijsku potporu preko raznih instrumenata, ponajprije preko programa Obzor 2020., glavnog programa za istraživanje i inovacije.

Tranzicija u sektoru prometa koja odgovara svim korisnicima

Tranziciju u sektoru prometa treba voditi i olakšavati na način kojim se najbolje iskorištavaju nove mogućnosti iz perspektive svih korisnika sektora mobilnosti. Sigurnost korisnika prijevoza i dalje je od iznimne važnosti. S obzirom na to da je ljudska pogreška najčešći uzrok nesreća, automatizirani prijevoz može značajno doprinijeti ostvarenju cilja nultog broja žrtava na europskim cestama. Međutim, tranzicijsko razdoblje predstavljat će izazov jer podrazumijeva integraciju automatiziranog prijevoza u trenutno okruženje, uključujući pružanje potrebne povezivosti i infrastrukture, ali i omogućivanje sigurnog supostojanja s tradicionalnim prijevoznim sredstvima, koja će vjerojatno još dugo ostati u upotrebi.

Izvjestitelj želi posebno naglasiti da treba osigurati da zbog revolucije mobilnosti ni jedno područje ni društvena skupina ne zaostane. Ruralna područja moraju imati na raspolaganju odgovarajuću infrastrukturu i usluge prijevoza jer je njihova uključenost i pristupačnost ključna za njihovu gospodarsku vitalnost.

Osim toga, preobrazba sektora prometa trebala bi se usmjeriti na osmišljavanje čistih i održivijih rješenja. Sektor prometa trenutačno je glavni izvor onečišćenja zraka u gradskim područjima i odgovoran je za više od 25 % emisija stakleničkih plinova u EU-u, od čega je cestovni promet zaslužan za više od 70 %. Zakonodavci imaju odgovornost da djeluju u tom području jer će od toga svi građani imati koristi.